

I. ARTYKUŁY

ZAMÓWIENIA PUBLICZNE A ROZWÓJ SPOŁECZNO-GOSPODARCZY

Introduction

Wprowadzenie

The public procurement law in its current form has been in force for almost thirty years. I am of course aware that such a round anniversary might encourage us to formulate overviews, recall facts, and emphasize the complexity of public procurement issues – for example, those associated with the principles of awarding contracts, and with the modes and methods of procedure. In this introduction, however, I will avoid discussing the history of public procurement, as others would be able to do a far better job than me. I will restrict myself to highlighting the issues that tend to recur in the field of public procurement. Without doubt, chief among these are the problems associated with public policy pursued by administrative and local government authorities, the strategies involved in the implementation of sustainable development goals, the law on awarding public contracts, public procurement institutions, and the proceedings before these institutions. It is worth mentioning that the issues associated with public procurement do not have a strictly scientific character, but are instead strongly grounded in practice; both due to the investment processes carried out by contracting authorities – in particular the administrative authorities of the state and local governments, and thanks to the participants in the public procurement process.

Undoubtedly, the huge and rapid increase in the importance of public procurement for the Polish economy, as well as for the world in general, has presented researchers with extraordinary challenges. In turn, these developments have posed further questions about the prospects for – and threats that are arising from – the efficient functioning of the public procurement market. It will suffice to mention that the scope and value of public contracts awarded in Poland in 2021 exceeded 7% of GDP, amounting to PLN184.6 billion. Meanwhile, the value of the public procurement market is estimated to exceed PLN297 billion.

Therefore, if we are to consider the contemporary challenges facing public procurement, four aspects in particular should be highlighted. The first is the issue of human resources in public procurement. The second is the ongoing digitalization of the public procurement system. The President of the Public Procurement Office addresses both these challenges in this issue, so I will not cover them here. However, the last two are global in character, so I will devote a little more attention to them. Here, I have in mind sustainable development and strategic public procurement, and their role as instruments of sustainable development policy. It is undeniable that the increasingly noticeable effects of the climate crisis, population migrations, and the growing awareness of the 'ecological debt', are prompting the search for new, more environmentally-friendly solutions in the field of public procurement. All these facts and phenomena pave the way for the creation of concepts in public procurement that could contribute to more sustainable development and would offer alternatives to the existing public procurement model. The experiences of countries such as the USA, South Africa, Italy, and Poland confirm this state of affairs. The studies included in the present issue provide a clear example of the special interest of researchers in the issues of sustainable development and the role that public procurement could play in this regard.

I would like to emphasize that this set of articles on public procurement is entirely consistent with the goals set by the Editorial Board. *Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny* [Poznań Journal of Law, Economics and Sociology] provides a platform where the representatives of various scientific disciplines are able to exchange ideas, reflections and research. The title 'Ruch' (*Eng.* movement) refers to the defining feature of our journal: reacting and publishing research on economic and systemic changes, pertaining to both global and local levels. Without a doubt, the contemporary challenges facing public procurement are among the fundamental issues facing the global and Polish economy. The momentous importance of the problems in question is illustrated by the articles included in this issue. These are original contributions by leading scholars from Poland and abroad. The contents of the issue have been organized so that the articles start by addressing the most generally formulated issues of public procurement and sustainable development strategies, while later articles address specific issues associated with public procurement institutions or proceedings that take place before such institutions.

Prawo zamówień publicznych w obecnym kształcie obowiązuje niemal trzydzieści lat. Oczywiście, zdaję sobie sprawę, że okrągłe rocznice skłaniają do czynienia podsumowań, przypominania faktów, podkreślania złożoności problematyki zamówień publicznych, dotyczącej np. zasady udzielania zamówień, trybów czy sposobów procedowania. W niniejszym wprowadzeniu chciałbym uniknąć omawiania historii zamówień publicznych, z pewnością inni uczynią to znacznie lepiej niż ja. Wskażę jedynie na elementy trwałe, jakie można wyróżnić w problematyce zamówień publicznych. Z pewnością należą

do nich problematyka polityki publicznej prowadzonej przez organy władzy administracyjnej i samorządowej, strategii dotyczących realizacji celów zrównoważonego rozwoju, prawa o udzielenie zamówień publicznych, instytucji zamówień publicznych oraz postępowania przed tymi instytucjami. Wtrąćmy nawiasem, że problematyka zamówień publicznych nie ma charakteru ściśle naukowego, ale jest mocno ugruntowana praktycznie tak ze względu na procesy inwestycyjne realizowane przez instytucje zamawiającego, w szczególności organy administracji państwowej i samorządowej, jak i uczestników postępowania o udzielenie zamówienia publicznego.

Bez wątpienia ekstremalny wzrost doniosłości zamówień publicznych dla gospodarki polskiej, ale również światowej sprawił, że przed badaczami stoją niezwykle wyzwania i stawianie kolejnych pytań o perspektywy rozwoju i zagrożenia, jakie się pojawiają, dla sprawnego funkcjonowania rynku zamówień publicznych. Wystarczy wspomnieć, że zasięg i wartość zamówień publicznych udzielonych w Polsce w 2021 r. przekroczyła 7% PKB, wynosząc 184,6 mld zł. Natomiast wartość rynku zamówień publicznych szacowana jest na kwotę przekraczającą 297 mld zł.

Zatem gdyby zastanowić się nad współczesnymi wyzwaniami, jakie stoją przed zamówieniami publicznymi, to na cztery aspekty należałoby zwrócić uwagę. Pierwszy aspekt to problematyka kadr w zamówieniach publicznych. Drugi to dalsza elektronizacja systemu zamówień publicznych. Pisze o tych zagadnieniach Prezes Urzędu Zamówień Publicznych, zatem nie poświęcę im tutaj więcej uwagi. Natomiast dwa ostatnie mają charakter globalny: Mam na myśli zrównoważony rozwój oraz strategiczne zamówienia publiczne i ich rola jako instrumentu polityki zrównoważonego rozwoju. Nie da się ukryć, że coraz bardziej odczuwalne skutki kryzysu klimatycznego, migracje ludności i coraz powszechniejsza świadomość narastania tzw. długu ekologicznego skłaniają do poszukiwania nowych, bardziej przyjaznych naturze rozwiązań z zakresu zamówień publicznych. Wszystkie te fakty i zjawiska torują drogę koncepcjom w zamówieniach publicznych, które mogą przyczynić się do bardziej zrównoważonego rozwoju i które stanowiłyby alternatywę dla dotychczasowego ich modelu. Doświadczenia takich krajów, jak USA, RPA, Włochy czy Polska potwierdzają ten stan rzeczy. Zamieszczone w niniejszym zeszycie artykuły stanowią widoczny przykład szczególnego zainteresowania badaczy problematyką zrównoważonego rozwoju oraz roli, jaką zamówienia publiczne mogłyby w tej mierze odegrać.

Chciałbym podkreślić, że cały cykl artykułów poświęconych zamówieniom publicznym wpisuje się w zadania, jakie stawia sobie Redakcja. „Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny” jest swoistą platformą wymiany myśli, refleksji, badań przedstawicieli różnych dyscyplin naukowych. Tytułowy „Ruch” oznacza to, co najbardziej jest charakterystyczne dla naszego czasopisma – to reagowanie i publikowanie badań dotyczących przemian gospodarki i przemian ustrojowych zarówno w wymiarze globalnym, jak i lokalnym. Niewątpliwe współczesne wyzwania, przed jakimi stoją zamówienia publiczne, należą do tej kategorii zagadnień fundamentalnych dla światowej i polskiej gospodarki. Doniosłość problemów, o jakich mowa, ilustrują arty-

kuły zawarte w niniejszym zeszycie. Są to wypowiedzi autorskie wybitnych naukowców polskich i zagranicznych. Zawartość zeszytu została uporządkowana tak, aby poczynając od artykułów dotyczących najbardziej ogólnie ujętych problemów zamówień publicznych i strategii zrównoważonego rozwoju, kończyć artykułami, w których podejmuje się wątki szczegółowe, a dotyczące samych instytucji zamówień publicznych czy też postępowań, jakie toczą się przed tymi instytucjami.

Marek Smolak
Editor-in-Chief /
Redaktor Naczelny